

Kymenlaakson elinikäisen oppimisen ja ohjauksen verkoston yhteistyöryhmän kokous

Aika **24.10.2018 klo 9.00–12.00**

Paikka **Kouvola**, Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen 1. kerroksen **kokoustila Aula 2**,
Salpausselänkatu 22.

Osallistujat

Kymenlaakson liitto	Riitta Kallström
Kouvolan seudun ammattiopisto	Marja Sarante
Aikuiskoulutuskeskus Kouvola	Tuija Arola
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu	Sini Taimela
Kaakkois-Suomen TE-toimisto	Pirjo Laiho
Kaakkois-Suomen TE-toimisto	Tiia Piikki
STTK	Asta Nurminen
Kouvola Innovation Oy	Leena Gardemeister
Cursor Oy	Maarit Koverola
Opetustoimen edustaja Kouvola	Timo Tiainen
Kouvolan kaupunki / YES	Minna Tuukkanen
Kouvolan Ohjaamo	Anna Kemppinen
Kotkan Ohjaamo	Leena Ruotsalainen
Haminan Ohjaamo	Irina Kujanpää
Kymi alueverkosto	Hilkka Huisko
Parik-säätiö	Mirja Willberg
Työ- ja elinkeinoministeriö	Anna Toni, videoyhteys
Hämeen ELY-keskus	Merja Rossi
Opetustoimi Kouvola	Jaakko Janhunen
Kaakkois-Suomen ELY-keskus	Asko Jaakkola
Kaakkois-Suomen ELY-keskus	Anne Laitinen-Saunio
Kaakkois-Suomen ELY-keskus	Tea Munne, kokouksen avaus
Kaakkois-Suomen ELY-keskus	Ritva Kaikkonen, pj.

1. Kokouksen avaaminen

Työllisyyden, yrittäjyyden ja osaamisen palvelut -yksikön päällikkö
Tea Munne, Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Tea Munne toivotti Kymenlaakson ELO-yhteistyöryhmän tervetulleeksi kokoukseen. Yhdessä saamme tulosta aikaiseksi. Keskustelumme ovat tuottaneet tulosta; olemme läpäisseet valtakunnallisen uutiskynnyksen. Tuija Arola kertoi, että Kaakkois-Suomessa ensimmäisenä koulutetaan hyönteiskasvattamon työntekijöitä.

Opimme toisiltamme jakamalla konkreettisia ohjaustoimenpiteitä toisillemme. Maakuntavalmistelua sivuatte myös tämän päivän aikana. Anna Toni tuo valtakunnallisesta näkökulmasta viestejä. OKM:n ohjeistusta elinikäiseen oppimiseen ja ohjaukseen liittyen käsittelette. Työvoimakoulutusasioista käydään parhaillaan keskustelua sekä OKM:n erityisavustushausta korkeakoulujen osaajapulaan liittyen.

Läsnäolijoiden toteaminen ja esittely

Kehittämispäällikkö **Ritva Kaikkonen**, Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Ritva Kaikkonen toivotti omasta puolestaan Kymenlaakson ELO-yhteistyöryhmän tervetulleeksi kokoukseen. Parasta tässä työssä on se, että teemme tätä työtä yhdessä.

Kokoukseen osallistujat esittäytyivät.

2. ELOt maakuntiin

Erityisasiantuntija **Anna Toni**, Työ- ja elinkeinoministeriö, Alueet ja kasvupalvelut -osasto / Kasvupalvelut / Työvoiman saatavuus, Videoyhteys

Anna Toni totesi: ”Teillä on hyvä, monipuolinen kokoonpano Kymenlaakson yhteistyöryhmässä. Muutenkin on hyvä kuva Kaakkois-Suomen ELO-toiminnasta, kun saimme 4.9.2018 kuulla Kaakkois-Suomen ELO-verkoston toiminnasta valtakunnallisessa ELO-yhteistyöryhmän kokouksessa. Kuulostaa tosi hyvältä.”

Valtakunnallisen ELO-ryhmän strategisen toiminnan tavoitteet liittyvät edelleen vuonna 2011 vahvistettuihin elinikäisen ohjauksen strategiaan tavoitteisiin:

- Elinikäisten TNO-palvelujen koordinointi
- Tieto-, neuvonta ja ohjaus (TNO) -palvelujen saatavuuden varmistaminen
- Kansalaisten urasuunnittelutaitojen kehittämisen mahdollistaminen
- Ohjaustyöntekijöiden osaamisen kehittäminen
- Ohjaustyön laadunvarmistus

Valtakunnallisessa ELO-yhteistyöryhmässä terävöitettiin elinikäisen ohjauksen toimenpiteitä loppukaudelle 2018 - 2019. Puheenjohtajuus on jaettu OKM ja TEM.

I Varmistetaan ohjauspalveluiden saatavuus, toimintatavat ja laatu maakuntauudistuksessa

- Valtakunnallinen vaikuttamistyö, konkreettiset suositukset/linjaukset
 - Maakunnallisten ohjauksen yhteistyöryhmien toimintamallin kehittäminen
- Alueellisten ELO-ryhmien tukeminen maakuntavalmistelussa
- Ohjauksen laadun ja vaikuttavuuden arvioinnin kehittäminen
- ELO-toiminnan jatkon suunnittelu. Ohjauksen kansallinen koordinointi tulevaisuudessa (ELO, Ohjaamot..)

II Oppimisen ja ohjauksen digitaalisen ekosysteemin rakentumisen tukeminen

- Konsultointi erilaisten osaamisen, oppimisen ja ohjauksen tietojärjestelmien kokonaisuuden hallinnassa ja ohjausprosessin vaiheisiin liittyvien palvelutarpeiden tunnistamisessa
 - a. OKM/TEM digi-visio työn tukeminen (konsultointi, kommentointi, lausunnot)
- Ohjausalan ammattilaisten tukeminen digitaalisten työkalujen **seuraaminen**
- Kansalaisten urasuunnittelutaitojen edistäminen digitaalisten työkalujen avulla

III Matalan kynnyksen monialaisten palvelujen edistäminen (ELO- ja Ohjaamotoiminnan lähentyminen)

- Ohjaamo-toiminnan jatkuvuuden tukeminen
- Kaikenikäisille suunnattujen monialaisten palvelujen edistäminen
- Ohjausosaamisen kehittäminen
 - Kansainväliseen liikkuvuuteen ja monikulttuurisuuteen liittyvä ohjausosaaminen
 - Ohjausosaamistiimin työn tulosten hyödyntäminen
- Syrjäytymisen ehkäisy ja osallisuuden lisääminen yhteiskunnassa

Tärkeintä on isot uudistukset, erityisesti maakuntauudistus. ELO-verkostoyhteistyön jatkuminen.

Painopisteenä ELO-verkostoyhteistyön vahvistaminen. Tavoitteena ELO-verkostoyhteistyön jatkuvuus tulevaisuudessakin. Työryhmä perustettu valmistelemaan asiaa. Anna Toni on vetänyt Skype-palavereita. Tarvitaan tietoa maakuntavalmisteluun liittyen. Elinikäisen ohjauksen ilosanoman eteenpäinviemiseksi on työstetty esite, joka kertoo elinikäisen ohjauksen tavoitteista ja mahdollistaa tiedon välittämistä maakuntiin, maakuntien valmistelijoille. Pääviesti: mikä on ohjauksen idea, ELO-ryhmät kannattaisi ottaa mukaan valmisteluun. Valtakunnallisen ELO-ryhmän kokouksessa esiteluonnosta käsitellään.

ELOt-maakuntiin työssä valmistellaan maakunnallisten ELOjen roolia. Olla mukana vaikuttamassa; Kymenlaakson ELO-yhteistyöryhmän jäsenistä noin kolmasosa on osallistunut maakuntavalmistelun työryhmiin, tilaisuuksiin. Omien verkostojen vahvistaminen. Miten voi kertoa ELO-toiminnasta? Jokainen olemme ”eläviä käyntikortteja” ja vaikutamme, verkostojen kautta voi vaikuttaa. Jatkossa varmasti vaikuttamisen paikkoja on yhä enemmän olemassa. **Anna Toni mainitsi esimerkiksi ELO-alajaoston perustamisesta yhtenä mahdollisuutena.**

Kysymys: Miten organisaationne on ollut vaikuttamassa ja miten aiotte vaikuttaa maakuntauudistukseen? liitetään Konkreettiset ohjaustoimenpiteet-taulukon päivitykseen organisaatioittain.

Vaikuttavasta elinikäisestä ohjauksesta kuvaus: [ELGPN-verkoston tool 3 –linkki](#).

Oma aktiivisuus on tärkeää. Samoin tietämys asiakasrajapinnasta ja palvelutarpeista.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus / Kaakkois-Suomen ELO-verkostot suunnittelemme yhdessä parhaillaan 23.11.2018 järjestettävää Kaakkois-Suomen innovatiiviset verkostot -seminaaria. Verkostojen yhteistyön tiivistäminen on keskeistä; kutsu laitetaan eri verkostoille. Seminaari myös striimataan. Dialogisuus moniammatillisessa verkostossa mahdollistaa tuloksia verkostoyhteistyössä.

Ritva Kaikkonen, Anna Toni ja Etelä-Karjalan muutosjohtaja Aija Tuimala ovat pitäneet skype-palaverin. Ritva Kaikkonen on osallistunut myös 5.9.2018 Mia Hämäläisen kutsumaan kulttuurikokoukseen, jossa Kymenlaakson muutosjohtajan Jussi Lehtisen kanssa on keskusteltu ELO-verkostojen ja luovien alojen yhteistyöverkostojen vahvasta merkityksestä mm. tuloksellisuus ja taloudellisuus näkökulmista.

Kymenlaakson liitto on osallistanut verkostoja laajalla yhteistyöllä maakuntaohjelman valmistelutyössä. Mia Hämäläinen on esitellyt maakuntaohjelman ELO-yhteistyöryhmän kokouksessa. Riitta Kallström on esitellyt maakuntaohjelman luovien alojen näkökulmasta luovien alojen kokouksessa. Rahojen allokointi elinikäisen oppimisen ja ohjauksen teemoihin on erinomaisesti huomioitu.

3. OKM ja TEM -ohjeistus ELO-toiminnan painopisteet v. 2019 ja Kaakkois-Suomen ELO-toiminnan suuntaaminen v. 2018–2019 *Kehittämispäällikkö Ritva Kaikkonen, Kaakkois-Suomen ELY-keskus*

Ritva Kaikkonen viittasi OKM:n ”Työn murros ja elinikäinen oppiminen - elinikäisen oppimisen kehittämistarpeita selvittävän työryhmän raporttiin 8/2018”. Linkki https://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher/tyoryhma-tyon-murros-edellyttaa-jatkuvaa-oppimista-seka-avointa-ja-joustavaa-koulutusta
Työn murros edellyttää jatkuvaa oppimista sekä avointa ja joustavaa koulutusta.

”Jokaiselle työikäiselle on oltava olemassa omaan tilanteeseen ja tarpeisiin sopivaa koulutusta, sen on löydyttävä helposti ja koulutukseen pitää olla taloudelliset mahdollisuudet osallistua, korostaa opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmä. Työryhmän laatimaan elinikäisen oppimisen keinovalikoimaan kuuluvat laajempi avoin opetus, yksilöllinen ohjaus ja valmennus sekä elinikäisen oppimisen mallit korkeakouluissa.”

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta Pitkän aikavälin politiikalla läpi murroksen. Tahtotiloja työn tulevaisuudesta, Tulevaisuusselonteon taustaselvitys. <https://tietokayttoon.fi/documents/10616/6354562/34-2018-Tulevaisuusselonteon+taustaselvitys+Pitka%CC%88n+aikava%CC%88lin+politiikalla+la%CC%88pi+murroksen+taitettu+270318.pdf/90b0f98a-61cb-45ea-b936-34369037a17b?version=1.0>

Dialogista orientaatiota odotetaan. Teema ”Yhdessä luomme hyvinvointia”. Koulutukseen tulisi kyetä nivomaan rohkeutta, joustavuutta, jonka avulla yksilö voi nopeastikin suunnata omaa osaamistaan vastaamaan kyseisen hetken osaamistarpeita.

Esimerkiksi korkeakoulutusta ja ammattikoulutusta tulisi voida suorittaa yhdistellen.

Case:

Kyseessä on toimielias pienyrittäjä ja hänellä on taustalla ammattikoulutus, tiettyjä erityisosaamisalueita yliopistosta. Hänellä on tällä hetkellä huoneilman laatuun liittyvää erityisosaamista. Hän toimii asiantuntijana oikeudenkäynneissä, jotka liittyvät ko. teemaan.

Perusopetuksen puolella 8. ja 9. luokan oppilaille pitäisi opetussuunnitelmassa olla omien voimavarojen, kyvykkyyksien ja sosiaalisuuden kartoittaminen sekä itseohjautuvuuteen tukeminen. Sen jälkeen nostetaan esille yrittäjyyskasvatus, jolla tarjotaan työelämävalmiuksia ja yritteliäisyyttä.

TEM on pyytänyt Kaakkois-Suomen ELO-verkoston toiminnasta esitystä. Ritva Kaikkonen on ollut kertomassa toiminnasta 4.9.2018 valtakunnallisessa ELO-yhteistyöryhmässä.

Anna Tonin tekemä [tiivis muistio](#) ko. kokouksesta.

Ritva Kaikkonen Kaakkois-Suomen ELO-verkoston toimenpiteitä ja maakuntavalmistelua ELO-näkökulmasta, [Esitys](#)

Tuloksellista verkostotyötä osaamisen kehittämisellä – Kaakkois-Suomi kasvuun! Jakakaamme sisäisen motivaation lähteitä toisillemme; nuorten hyvinvoinnin edistäminen / tulevaisuus on nuorissa, erinomaiset kollegat ja verkostot, digitalisaation hyödyntäminen työelämän ja oppilaitosten välisessä yhteistyössä. Positiivista, ratkaisukeskeistä ja toivon psykologiaa hyödynnetään työssä ja yhteistyössä. Innovaatiot käyttöön.

Toimintasuunnitelma: yhdessä työstetty verkoston voimin (vuosille 2014 – 2020). Toimintaa suunnataan vuosittain.

Kaakkois-Suomessa vahvojen verkoston rakentaminen ollut keskiössä ja maakuntavaikuttamisen paikoissa ollaan mukana. On lupa tehdä. Viisautta on kaikkialla. Luovuus, innovaatiot. Hehkutusta!!!! Antakaamme vastuuta nuorille!

Painopisteitä:**1. Ohjaamot keskiössä****Ohjaamojen toiminta vakiinnutettu ja rekrytoitu työntekijöitä**

- **Tehostetaan, selkeyttään ja kootaan yhteen** nuorille tarkoitettuja ohjaus-, sosiaali-, terveys, työvoima- ja nuorisopalveluita ja **lyhennetään palveluprosessien kestoja.**
- **Lisätään julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin yhteistyötä.**
- Määritellään Ohjaamoiden järjestämisvastuu osana meneillään olevia uudistuksia ja asetetaan ministeriöiden, elinkeinoelämän edustajien ja kolmannen sektorin edustajista koostuva **ohjausryhmä ohjaamoiden toiminnan tavoitteellisuuden vahvistamiseksi.**

Konkreettiset ohjaustoimenpiteet; strateginen kumppanuus, ohjaamot keskiössä (keidastyöpajat)

- Ohjaus toivonpsykologiaa sisältävää, ratkaisukeskeistä. Tavoitteisiin päästään erilaisia polkuja/reittejä pitkin.
- Teemat: työllisyyttä edistävä koulutus, yrittäjyys ja hyvinvointi. Työllisyyteen rekrytointitapahtumat yhteistyössä työnantajien, TE-palvelujen kanssa. Oppilaitosyhteistyön tiivistäminen.
- Toivottiin Maailmalle! –tapahtumia. Toivottiin, että kansainvälistymistoimenpiteitä tarjotaan (opiskelemaan, töihin, vapaaehtoistyöhön ulkomaille).
- Hyvinvointi -teemaan esim. oppilaitosten, ohjaamojen, järjestön kanssa yhteistyötä - sekä yhteistyötä nuorisotyön kanssa.
- Ohjaamoiden toiminnan ja kohderyhmien laajentaminen, sote- ja maakuntauudistukseen liittyen
- OPH/ Euroguidance:
- Maailmalle.net tiimin toteuttamana ja EG:n tukemana 1-2 on-line koulutusta tutkinto-opiskelusta ulkomailta. Koulutukset on suunnattu ohjaustyössä toimiville.

Ohjaamoverkostojen monialaista yhteistyötä kehitetään.

Tutkimus: NY-yrittäjyyden kokemusten myötä koulutuksen keskeyttäminen vähenee. Kaakkois-Suomen ELO-verkosto suosittelee NY-yrittäjyyden sisällyttämistä oppilaitosten opetukseen. Perusteluna: Nuorten oppimistulokset paranevat ja tutkinnot suoritetaan loppuun. Kaakkois-Suomessa on noin 250 NY-yritystä, muutamia nuorten osuuskuntia, toiminimi yrityksiä ja osakeyhtiöitä.

Tasa-arvoisesti ohjausta: tutkintojen läpäiseminen. Nasta-hanke ja Carry On-hanke.

2. Oppilaitosten (kaikkien yrittäjyyttä tukevien tahojen) ja elinkeinoelämän kanssa tehtävän yhteistyön systematisointi ja mallintaminen
Kaakkois-Suomen mallin kuvaaminen (pilotteja, rohkeita kokeiluja, benchmarkkausta, sähköinen järjestelmä, 2 maakuntaa, Up Action...)

Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson yhteistyömallien kuvaaminen ja työstäminen pilotteja hyödyntäen

3. Kasvu- ja kansainvälistyminen - Mistä kasvua? Etelä-Karjalan keidastyöpaja

Yrittäjyyden edistämiseen toivotaan yhä laaja-alaisempaa yhteistyöverkostoa – siis toinen aste (Sampo ja lukiot), Saimian ja LUTin kanssa.

- LUT on yrittäjyysyliopisto, yrittäjyyden edistäminen on vahvasti strategiassa. Osaamista tutkimuksen ja toimenpiteiden kautta. KV-potentiaali!
- Lappeenrannan teknillinen yliopisto on Suomen kansainvälinen yliopisto.
- Yhteistyö on tärkeää: kaupunki, kunnat, yliopisto, ammattikorkeakoulu, julkinen sektori ja jatkossa maakunta.

Team Finland kasvu- ja kansainvälistymiskoordinaattori Juha Linden vie asioita eteenpäin Yrityspalvelupilotin toimenpiteiden myötä. (16.3. ELO-yhteistyöryhmä ja 12.6.2018 Etelä-Karjalan maakunnan yritysten kasvupalveluita käsittelevä työseminaari)

Esitys OKM:n ohjeistus

Kymenlaakson Ohjaamot ja moniammatillinen verkostoyhteistyö

Hankevastaava Irina Kujanpää, Ohjaamo Hamina

Esitys

Irina Kujanpää kertoi ohjaamojen itsearvioinnista. Ohjaamo on alusta. Se on kaikkien nuorten parissa toimivien ja nuorten käytettävissä. Käytännössä monialainen yhteistyö näkyy viikkokalenterissa.

Kotkassa: Ohjaamon kehittämissyhmä ja ohjaamotiimi. Kansainvälistymistä, esim. Kroatia. Asumisyksikkötoimintaa on. Koulutuksia, korttikoulutuksia. Rekrytapahtumia, musikaali työllistymisen välineenä, Work Pilots, käytännön toimenpiteitä on tehty työllistämisen suhteen.

Kouvolassa: moniammatillista toimintaa. Maailmalle-tapahtuma kansainvälistymiseen, työnhaun pikatreffejä kerran kk:ssa, Tervettä menoa - ryhmä liittyy psykososiaalisen tuen hankkeeseen. Hankkeiden minimessut Ohjaamossa, asumisneuvonnan koulutusta, kohtaamiseen liittyvää koulutusta, kokouksia, Ohjaamon kehittämispäivät, Tessu-koulutusta, joka on monialaiseen yhteistyöhön valmentavaa koulutusta.

Haminassa: moniammatillista toimintaa, palvelumuotoilukoulutusta työntekijöille, (yhteisiä palvelupolkuja, yhteinen asiakas), nuorten työllistymiseen tähtäävä ryhmä. Virolahti ja Miehikkälä kuuluu toimintaan (verkon kautta ohjausta, digivastaava). Yhteistyötä yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin kanssa. Rekrytointitapahtumia kuukausittain. Asunnottomien yö järjestetty. Kesätyöseteli. Work Pilots - yrityksiä mukaan. NY-toimintaa.

Pyhtäälle on avautumassa Ohjaamo. Projektipäällikkö on Anne Heilala.

Ritva Kaikkonen totesi, että nuoret ovat tähtiä. Kymenlaakson Ohjaamot loistavat.

Leena Ruotsalainen kertoi, että Ohjaamotoiminnassa on uusien toimintatapojen toteuttamista, jalkautumista nuorten keskuudessa, oppilaitoksissa, jne. Haaste on matala kynnyks. Milla tavalla nuoret rohkenevat tulla Ohjaamoon? Nyt tehdään yhdessä moniammatillista yhteistyötä – silloista silloiksi.

Ritva Kaikkonen totesi, että olemme suuren menestystarinan alussa; Ohjaamot on vakinaistettu ja nuorten ohjaajia on palkattu lisää. Tarvitaan dialogisuuden, moniammatillisen verkostoyhteistyön vahvistamista ja tiivistämistä, systemaattista yhteistyötä. Positiivista asennoitumista; erilaisuuden näkemistä rikkautena, ei uhkana. Palvelumuotoiluakin kannattaa hyödyntää; asiakkaat mukaan. Kaikki olemme samassa veneessä ja vahvasti nuorten asialla.

Anna Kemppinen lisäsi, että Ohjaamojen vahvuus tulee esille siinä, miten hyvin eri toimijat saadaan mukaan toimintaan. Toimijat hakevat nuoria sekä nuoret saavat nuorilta viestiä, että Ohjaamoon kannattaa mennä. Tunnettuus vie aikaa.

Leena Gardemeister painotti ennaltaehkäisevää toimintaa nuorten ohjauksessa.

Jaakko Janhunen kertoi, että opinto-ohjaajalta kysytään lähes päivittäin kasvatusneuvoja; käyttäytymiseen ja elämänhallintaan liittyviä neuvoja. Nuoret tarvitsevat rajoja, pelisääntöjen noudattamista. Pitää olla aikuinen, pitää olla rajat. Näin toimitaan. Turvallinen aikuinen.

Anna Kemppinen: mikä nuorten mielestä on hyvä elämä? Arjen ihmissuhteet ja arjen rytmi sekä suunta. Ohjaamoon voi tulla aina uudelleen. Nuorten kohtaamisesta Ohjaamossa saadaan parasta palautetta. Miten kohdattiin, millaista ohjausta sait? Palautteiden keskiarvo 4.9. Ymmärrettiin, kuultiin, sain ohjausta. Toivonpsykologia ja ratkaisukeskeisyys ovat avainasemassa.

Pirjo Laiho painotti osallisuuden lisäämistä, nuori toimijana.

Leena Ruotsalainen: nuori tarvitsee aikuista, tukea mahdollisuuksien löytämisessä.

Kymenlaakson oppilaitosten ja elinkeinoelämän kanssa tehtävän yhteistyön systematisointi ja mallintaminen

Yritysyhteistyö-casejä elinkeinoelämän kanssa

*Projektipäällikkö **Hilkka Huisko**, Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto Ekami*

*Kehitysohjaaja **Tuija Arola**, Aikuiskoulutuskeskus Kouvola*

*Projektipäällikkö **Maarit Koverola**, Cursor Oy*

*Projektivastaava **Antti Hieta**, Kouvolan seudun ammattiopisto KSAO*

*Opetuksen kehityspäällikkö **Sini Taimela**, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu*

Esitys

Hilkka Huisko on vetänyt Carry On –hanketta. Henkilökohtainen ohjaus ja ryhmän ohjaus ovat tärkeitä. Yhteinen valmennusohjelma on työstymässä opettajille ja yrittäjille.

Sini Taimelan vastuualueella on pedagoginen kehittäminen ja ohjaus Xamkissa. Yrityksen kanssa yhteistyössä tehtiin työnhakutaitojen sparrauspilotti. Miten voidaan yrittäjän ja oppilaitoksen yhteistyönä valmentaa opiskelijoiden työnhakutaitoja? Yritykselle paremmin tietoa millaista osaamista opiskelijoilla on. Kehitettiin valmennusmalli, jossa yritys ja opettajat yhteistyössä toimintaa suunnittelivat. Sen jälkeen opiskelijoita valmennettiin työnhakuun. Oman osaamisen tunnistaminen ja omien vahvuuksien tunnistaminen on haastavaa.

Lopuksi pitchaukset esitettiin työnantajan edustajalle. Millaista työnhakuvalmennusta olisi hyvä toteuttaa?

KSAOssa tehtiin ohjauksen kokonaispolkua. Opettajuuden uudistaminen; työelämäyhteistyössä uusi tapaa opiskella. Pilotoitiin malli, joka löytyy KSAOn nettisivuilta. Tiimioppimisen malli, vertaisparioppimisen malli työelämäympäristössä. Pilotissa oli eri alojen opiskelijoita. Tuloksena parempaa työllistymistä, mahdollistaa urasuunnittelua, jatkoväyläopintoja. Haastaa opettajan muuttamaan omaa työtään. Opettajalle tulee kolmoisrooli; hän on ammattialavalmentaja, tiimivalmentaja sekä työelämäyhteistyön kehittäjä. Jaetun asiantuntijuuden edustaja ja osallistuu työelämän kehittämiseen.

Tuija Arola Kouvolan aikuiskoulutuskeskuksesta kertoi Kasvua Kaakkoon -hankkeesta. Kilpailutettu uuden toimintamallin kokeilu. Kohderyhminä pk-sektorin yritykset ja korkeasti koulutetut työttömät. Korkeasti koulutetut työttömät saavat yksilöllistä ohjausta, osaamisen päivittämistä, työnhaku- ja uravalmennusta sekä yksilöllisesti että myös verkossa. On työnhakupajoja, video – cv. Rekrykokeiluita, yrittäjyysvalmennusta. Yrityksissä on tehty haastatteluja, kyselyt osaamis- ja rekrytointitarpeita, esitelty soveltuvia työnhakijoita, rekrykokeiluita, täsmäkoulutusta. Yrityksiä on voitu pyytää kääntymään myös TE-palveluiden puoleen.

Korkeasti koulutetut tarvitsevat sparrausta ja yksilöllistä ohjausta. Uramahdollisuudet, uudet mahdollisuudet, polkuja tavoitteeseen. Työ- ja toimintakykyyn liittyvät ongelmat, työnhaun tukea, ICT-osaamista, työelämälähtöistä osaamista. Työelämäverkostojen rakentamiseen tukea. Hyviä onnistumistarinoita; työllistymistä on tapahtunut. Rekrytointiasiantuntijoiden tukea tarvitaan. Erinomaista yhteistyötä TE-toimiston kanssa.

EKAMlissa ammatilliset neuvottelukunnat, jota on uudistettu; puhutaan työelämäfoorumista, -ryhmistä. Koulutuksen ennakoitua. Palvelualoilla ja tekniikan aloilla on omat foorumit. Koulutusaloittain on ohjausryhmät; kehittävät alan koulutusta, työpaikalla tapahtuva oppiminen. Yrittäjyyskasvatus painopisteenä. Yrittäjyyden ohjausryhmä, jossa saadaan yrittäjien näkökulmaa. Eri alojen yrittäjiä osallistuu, Kauppakamari, Cursor, Kotka Kauppatie. Halu toimia nuorten asiassa. Tiedotusta, ennakoitua, yrittäjyyden asioita. Toimii myös hankkeiden ohjausryhmänä. Myös aikuisopiskelijoita ja nuoria opiskelijoita osallistuu.

NY-yrittäjyys leiri oli, tulee NY-yrityksiä. Mahdollistuu kesätyö yrittäjänä. Ohjausryhmä Yrittäjät sparraa. Tuleva tapahtuma puuhuvila Kärkisaareen; Kärkisaaren jouluviikot. Myös työpajat mukana. Myös Ohjaamoille mahdollinen. Myös Up Action –hankkeeseen yhteistyötä.

Maarit Koverola: YES-Kotka, Hamina ja lukiot sekä Up-Action – hanke Kaakkois-Suomessa. Kesäyrittäjän yritysseteli – myös NY-yrittäjille. Pop-Up-yrittäjyys pilotteja.

Up-Action-hanke: Pop-Up- showroom; 4 päivää on ollut Pop-Up-yrittäjyyttä Hamina Tattoo –tapahtuman aikana. 3 lukion yhteinen VESO-päivä, jossa

ständigeillä NY-yrittäjiä. Start-Up-kulttuuri; Start-Up High School, huippumentoritiimi opiskelijien tukena, ilmainen.

Startup High School on lukiolaisille ja ammatillisen 2. asteen opiskelijoille suunnattu kolmesta kurssista koostuva verkkokurssimateriaali. Kurssit ohjaavat opiskelijoita kehittämään itseään ja ideoitaan sekä rohkaisevat ja voimaannuttavat opiskelijoita tekemään intohimoisesti töitä oman oppimisensa ja unelmiensa eteen. <https://www.youtube.com/watch?v=bWpZWONCtU>

Kymenlaakso kasvaa ja kansainvälistyy – yritys- ja oppilaitosyhteistyö

*Team Finland kasvu- ja kansainvälistymiskoordinaattori **Asko Jaakkola**, Kaakkois-Suomen ELY-keskus*

Esitys

Asko Jaakkola kertoi, että oppilaitosten yhteistyöhankkeiden hyviä käytäntöjä voidaan hyödyntää tuotteistamisen näkökulmasta kasvupalveluina.

Team Finland on katto-organisaatio. <https://team.finland.fi/etusivu>

On Kasvupalvelu-pilotteja. **Kaakkois-Suomessa halutaan yhteistyömalli Business Finlandin suuntaan.** Työstetään sopimusta, jotta kumpikin osapuoli tietää kuinka menetellä. Halutaan selventää toimintamalli, kuinka se toimii.

Ideasta innovaatioksi. Aikanaan on ollut Tuoteväylä, jolla keksijät on päässeet eteenpäin. Sparrattu heidän ideoitansa, jotta on saatu liiketoimintaa idean ympärille kehitettyä. Alkupään ideoiden keruuta, liiketoiminnaksi muokkaamista. Yrittäjän sparraaminen.

Yksityisiä palveluntuottajia halutaan myös mukaan.

Hanke-ajatuksia Kymenlaaksossa myös; yhteistyökuvio hankkeena.

Kampus-yhteistyö. Etelä-Karjala, Skinnarilan kampus. Palveluita yritysten kasvuun ja kansainvälistymiseen. Kymenlaaksossa myös oppilaitoksilla on osaamista, tuotteistamista tarvitaan.

4. Yhdessä! Työryhmätyöskentelyä – Kymenlaakson ELO-toiminnan konkreettista suuntaamista v. 2019

1. Kymenlaakson Ohjaamot ja moniammatillinen verkostoyhteistyö
*Puheenjohtaja **Irina Kujanpää***
2. Oppilaitosten ja elinkeinoelämän kanssa tehtävän yhteistyön systematisointi ja mallintaminen
*Puheenjohtaja **Hilkka Huisko***
3. Kymenlaakso kasvaa ja kansainvälistyy – yritys- ja oppilaitosyhteistyö
*Puheenjohtaja **Asko Jaakkola***

Työryhmätyöskentelyn purkaminen – muutamia asioita kerrottiin

Irina Kujanpää

Ohjaamojen ja moniammatillisen yhteistyön näkökulmasta mietittiin, että Ohjaamot toimivat eri tavalla. Ohjaamot haluavat järjestää yhteistyössä seminaarin keväällä 2019. Eri sidosryhmät saadaan tapaamaan toisiaan. Miten toimitaan yhdessä? Nuorten rohkaiseminen. Koulutusvalinnat. Nuorten omien valintojen auttaminen.

Hilkka Huisko

Yritysyhteistyötä mietittiin: peruskoulu, lukio, ammattiopisto, ammattikorkeakoulu, yliopisto. Oppilaitosten työelämäyhteistyö.

Oppilaitosten kannattaisi yhteisesti järjestää yrityksille ja muille sidosryhmille tapahtumia **vuosikellon käyttöä hyödyntäen**. Toiminta saataisiin näkyväksi.

Huomioitava myös yhteiset hankkeet.

Asko Jaakkola: nykyisiä yhteistyömuotoja nähdään varsin kapeina oppilaitosten ja yritysten välillä. Projektioiskelusta, reformista lisää tietoa. Hyviä kokemuksia ulkomaalaisten työntekijöiden palkkaamisesta saatava enemmän esiin. Opettajan osaamisen muuttaminen, kokonaistyöaika mahdollisuutena. Kenen tehtävänä olisi koota hyvien käytäntöjen kokemusten ”säkki” ja viedä opettajan koulutukseen? Yritysten informoiminen.

Leena Gardemeister: Miten opettajat ja oppilaitokset näkevät yritykset? Millaisia Kymenlaakson yritykset ovat? Yksinyrittäjä kertomaan opettajille yrittämisestä. Valtava määrä on pieniä yrityksiä. Yrittäjät ovat kiinnostuneita yrittäjäyyskasvatuksesta. Minna Tuukkanen tulee kertomaan kokoukseen.

Kymenlaakson ELO-toiminnan konkreettista suuntaamista v. 2019 – työryhmätyöskentelyä jatketaan puheenjohtajien johdolla. Puheenjohtajat jatkavat työryhmätyöskentelyä, esimerkiksi skype-palaverien myötä ja/tai face-to face. Puheenjohtajat toimittavat valmiit ryhmätyöt ELY-keskukseen 14.12.2018 mennessä sähköpostitse osoitteeseen ritva.kaikkonen@ely-keskus.fi.

5. Ajankohtaista lukiokoulutuksesta

*Palvelupäällikkö **Timo Tiainen**, Kouvolan kaupunki*

Lukioon hakeutuu yli 50% perusopetuksen päättävistä. Muutos tapahtunut 2010-luvulla. Paperitehtaita vähentynyt. Ammatillisen koulutuksen imago kärsinyt rahoitusleikkausten myötä. Muitakin syitä on.

Uusi lukiolaki astuu voimaan ensi vuoden elokuussa. Jatkossa lukioon hakeudutaan normaalin yhteishakuprosessin myötä. Lukioon tulee jatkuva haku. Kurssimuotoisesta lukiosta ollaan siirtymässä opintopistejärjestelmään. Opintopiste vastaa vähän reilut 14 tuntia opintoja tai muuta tekemistä lukiossa. Oppiainerajoja madalletaan. Iso muutos; lukion yhteistyövelvoitteet. Lukioon tulee velvoitteet olla yhteistyössä korkeakoulujen kanssa; Kymenlaaksossa LUT, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, kesäyliopisto. Mahdollisuus tutustua ja mahdollisesti suorittaa joitain korkeakouluopintoja.

Lukiolle työelämäyhteistyövelvoite, josta ei vielä tiedetä kaikkea. Kansainvälisyysvelvoite; tarjottava opiskelijoille mahdollisuus osallistua kansainvälisiin projekteihin - samoin yritysyritysytöitä. Ylioppilaskirjoituksiin tulee muutos, kokeita saa uusia rajattomasti. Subjektiiivinen oikeus erityiseen tukeen (erityisopetusta). Erityisopettajia tulee saada lukioihin.

HOPSit tulee myös lukioon. Muualla hankittua osaamista tunnustetaan entistä enemmän. Esimerkiksi ammatillisen puolen opintoja voidaan hyväksyä lukio-opintoihin. Opinto-ohjauksen rooli tulee kasvamaan. Seurantavelvoitevuosi tulee lukion opintojen päättymisen jälkeen tai keskeytymisen jälkeen. Kiusaamiseen puuttuminen.

6. Monialaiset ohjausverkostot, Poke-hanke

*Hankesuunnittelija **Anne Laitinen-Saunio**, Kaakkois-Suomen ELY-keskus*

Esitys

Pakolaisten määrä on kasvussa. Ilmaston muutokset vaikuttavat. On tarve kehittää maahanmuuttajien ohjausta. POKE-hanke on valtakunnallinen hanke. Tavoitteena sujuvoittaa pakolaisten työllistymispolkuja. Kehitetään maahanmuuttajien verkostomaista ohjausta. TNO-osaamista kehitetään, samoin sähköisiä osaamisen kehittämisen välineitä. Tarkoitus tuottaa uutta tietoa palvelujen kehittämiseksi sekä päätöksenteon tueksi.

Kehittämistoimintaa on TE-toimiston asiakkaiden ohjauksessa. TNO-henkilöstön osaamisen kehittäminen TE-toimistossa, oppilaitoksissa ja kunnissa. Tavoitteena: pakolaistaustaisten sujuvat koulutus- ja työsiirtymät.

Monialainen verkostoyhteistyö on keskiössä. Tukitiimi; valtakunnallisille alueille tuotetaan työkaluja TE-toimistoille, oppilaitoksille ja kunnille. Kehitetään organisaatiosta riippumatonta ohjauksen mallia.

Ottakaa yhteyttä POKE-hankkeeseen.

Tilannekatsaus ESR-toimintaan

*Rahoitusasiantuntija **Merja Rossi**, Hämeen ELY-keskus*

Esitys

Kymenlaaksossa on rahoitettu 55 ESR-hanketta.

- TI 3 yhteensä 23 hanketta, joista
 - 6.1. hankkeita 14
 - 7.1. hankkeita 4
 - 8.1. hankkeita 5
- TI 4 yhteensä 20 hanketta, joista
 - 9.1. hankkeita 8
 - 9.2. hankkeita 12
- TI 5 yhteensä 12 hanketta

Rahaa sidottu ja varattu noin 12,3 milj. euroa.

Tulevat haut: Tiedetään teemat ja rahoituksen määrä vasta, kun päätyneen haun hakemukset käsitelty. Myös hankkeilta käyttämättä jäänyttä, vapautuvaa rahoitusta tullaan jakamaan uudestaan. Vaatii valtion budjettikäsittelyn.

www.rakennerahastot.fi/etela-suomi

Kymenlaakson ESR-hankkeet lista

7. Muut asiat

Erityisavustushaku korkeakouluille osaajapulaan vastaamiseksi: 20 miljoonaa euroa rahoitusta haussa/OKM.

Erityisavustuksella rahoitettavat koulutukset voivat olla tutkintoon johtavaa koulutusta, erikoistumiskoulutusta tai lyhempiä, tutkinnon osista muodostuvia osaamiskokonaisuuksia. **Tarkoituksena on toteuttaa kestäviä toimintamalleja, joilla korkeakoulut voivat nopeasti vastata muuttuviin osaamistarpeisiin myös tulevaisuudessa. Koulutusten kohderyhmää ei ole rajattu vain korkeakoulututkinnon suorittaneisiin.**

Korkeakoulujen tulee suunnitella ja toteuttaa nopeavaikutteiset koulutushankkeet tiiviissä yhteistyössä alueen työelämän ja ELY-keskusten sekä alueen työvoimahallinnon kanssa, ja **yhteistyömalli tulee kuvata hakemuksessa.** Koulutukset käynnistyivät vuonna 2019.

Avustusten haku-aika alkaa 8.10.2018 **päättyy 9.11.2018 klo 16.15.** Opetus- ja kulttuuriministeriö tekee koulutushankkeita koskevat **päätökset joulukuussa 2018.**

Lisätietoja:

https://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher/20-miljoonaa-korkeakoulujen-haettavaksi-osaajapulaan-vastaamiseksi

https://minedu.fi/avustukset/avustus/-/asset_publisher/erityisavustus-korkeakouluille-osaajapulaan-vastaamiseksi-nopeavaikutteisten-toimenpiteiden-kautta

Konkreettiset ohjaustoimenpiteet-taulukon päivitys organisaatioittain lähetetään päivitettäväksi. Lisätään myös kysymys maakuntaudistukseen vaikuttamisesta.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti kokoukseen osallistujia erittäin vuorovaikutuksellisesta kokouksesta ja päätti kokouksen.

24.10.2018 Kymenlaakson ELO-yhteistyöryhmän kokoonpano

JAKELU

	<u>Jäsen</u>	1. Varajäsen	2. <u>Varajäsen</u>
Kymenlaakson liitto	Riitta Kallström	Petri Tolmunen	Elina Ronkanen
Etelä-Suomen AVI	Virve Smarzoch	Tiina Mäkitalo	
Kouvolan seudun ammattiopisto	Timo Olli	Marja Sarante	
Aikuiskoulutuskeskus Kouvola	Leena Kaivola	Tuija Arola	
Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto	Sami Tikkanen	Ulla Jaskari	
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu	Sini Taimela	Anne Vuorivirta	
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	Mari Trinidad	Minna Ranta	
Kaakkois-Suomen TE-toimisto	Pirjo Laiho	Merja Jaatinen	Tiia Piikki
Kaakkois-Suomen TE-toimisto		Tuija Luodelahti	
Kaakkois-Suomen TE-toimisto		Jari Saarinen	
Akava	Tuomas Riikonen	Heta Vilen	
SAK	Sonja Laitinen	Ritva Miettinen	
STTK	Asta Nurminen	Tuula Rantamo	
EK, ry	Jukka Lempiäinen	Elina Moisio	
Kymenlaakson Yrittäjät	Marika Kirjavainen		
Kymenlaakson kauppakamari	Petra Kuitunen		
Socom Oy	Pirkko Haikara	Leena Kaljunen	Marjukka Heikkilä
Kouvola Innovation Oy	Leena Gardemeister	Timo Lehmusmetsä	
Cursor Oy	Maarit Koverola	Heidi Sjögren	Jouko Luode
Opetustoimen edustaja Kouvola	Veikko Niemi	Timo Tiainen	
	Tuula Soininkallio	Riikka Kaasalainen	
Kouvolan kaupunki / YES	Minna Tuukkanen		
Opetustoimi Kotka	Juha Henriksson		
Kouvolan Ohjaamo	Sanna Heimonen	Anna Kemppinen	
Kotkan Ohjaamo	Leena Ruotsalainen	Kaisa Heimonen	
Haminan Ohjaamo	Irina Kujanpää		
Kymi alueverkosto	Hilkka Huisko	Pirjo Ranta	
4 H-yhdistys	Pinja Eronen		
Parik-säätiö	Aila Vainio	Pasi Hedman	Mirja Willberg
Kaakkois-Suomen ELY-keskus	Tea Munne		
Kaakkois-Suomen ELY-keskus	Tarja Paananen		
Kaakkois-Suomen ELY-keskus	Heikki Melolinna		
Kaakkois-Suomen ELY-keskus	Ira Ronkainen		
Kaakkois-Suomen ELY-keskus	Ritva Kaikkonen		
Kokoukseen pyydetty			
Työ- ja elinkeinoministeriö	Anna Toni, videoyhteys		
Hämeen ELY-keskus	Merja Rossi		
Kinno	Kati Landen		
KSAO	Antti Hieta		
Opetustoimi Kouvola	Jaakko Janhunen		
TE-toimisto (psykososiaalinen tuki)	Elisabet Mäkinen		
Cadre Oy	Sirpa Kantola-Pakkanen		
Kaakkois-Suomen ELY-keskus	Asko Jaakkola		
Kaakkois-Suomen ELY-keskus	Anne Laitinen-Saunio		